

Poznań, 30 stycznia 2020 r.

Prof. UAM dr hab. Przemysław Osiewicz
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa

**Ocena dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego
i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej
dr Pauliny Codogni w związku z postępowaniem kwalifikacyjnym
o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauk o polityce**

Zgodnie z paragrafem 3(2). 4 i 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, przyjętego na podstawie art. 16 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych, tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, kryteria oceny Habilitantki w obszarze nauk społecznych obejmują:

1. w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych Habilitantki:
 - a. autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH);
 - b. autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście wskazanych wyżej;
 - c. autorstwo lub współautorstwo. odpowiednio dla danego obszaru: opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, utworów i dzieł artystycznych;

Osiewicz

- d. sumaryczny Impact factor, publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports, zgodnie z rokiem opublikowania;
 - e. liczbę cytowań publikacji według bazy Web of Science;
 - f. indeks Hirscha publikacji według bazy Web of Science;
 - g. kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach;
 - h. międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność naukową;
 - i. wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych
2. w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej Habilitantki:
- a. uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych i krajowych;
 - b. udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji;
 - c. otrzymane nagrody i wyróżnienia;
 - d. udział w konsorcjach i sieciach badawczych;
 - e. kierowanie projektami realizowanymi (we współpracy) z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych;
 - f. udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism;
 - g. członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych;
 - h. osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki;
 - i. opiekę naukową nad studentami;
 - j. opiekę naukową nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego;
 - k. staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich: wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców;
 - l. udział w zespołach eksperckich i konkursowych;

Orlew

- m. recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych.

1. Sylwetka Habilitantki

Dr Paulina Codogni ukończyła studia magisterskie w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. W 2002 roku obroniła dwie prace magisterskie na kierunkach Międzynarodowe stosunki gospodarcze i polityczne oraz Finanse i bankowość. Ponadto, w roku akademickim 2013/2014 ukończyła studia podyplomowe Akademii Menedżerskiej, dotyczące nowoczesnej praktyki zarządzania firmą.

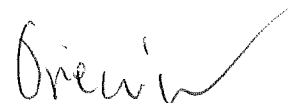
24 września 2010 roku Habilitantka uzyskała stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, nadany przez Radę Naukową Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Tytuł rozprawy doktorskiej – „Wybory czerwcowe 1989 roku – u progu przemiany ustrojowej”. Promotorem pracy był prof. dr hab. Jan Kofman.

Dr Codogni jest zatrudniona jako adiunkt w Instytucie Studiów Politycznych PAN od 2004 roku. W latach 2003-2017 pracowała również w Collegium Civitas w Warszawie, gdzie zajmowała, od 2011 do 2017 roku, stanowisko prorektora ds. współpracy zagranicznej.

2. Ocena osiągnięć naukowo-badawczych

a) Główne osiągnięcie naukowe

Habilitantka wskazała monografię, zatytułowaną „Walka bez przemocy na przykładzie oporu Palestyńczyków z Zachodniego Brzegu Jordanu wobec polityki władz Izraela” jako główne osiągnięcie naukowe. Książka została wydana przez wydawnictwo Instytutu Studiów Politycznych PAN w Warszawie w 2019 roku. Recenzentami wydawniczymi publikacji byli prof. dr hab. Janusz Danecki, dr hab. Filip Ilkowski oraz prof. dr hab. Barbara Stępniewska-Holzer.

Przedstawiona książka liczy łącznie 419 stron. Autorka przyjęła następujący podział treści: wprowadzenie, cztery rozdziały, w tym rozdział 1 – teoretyczny; zakończenie, bibliografia, indeks osób oraz streszczenie w j. angielskim.

We wprowadzeniu Habilitantka uzasadniła wybór tematu oraz jego wartość poznawczą. W sposób prawidłowy określiła pole badawcze, przyjęte ramy czasowe (od początku XX wieku aż do momentu wydania książki) oraz pytania badawcze. Dr Codogni określiła również cel pracy w następujący sposób: „Moim celem badawczym jest analiza współczesnej walki bez przemocy na Zachodnim Brzegu Jordanu, która – mimo trwałości i konsekwencji – nie odnosi sukcesu, to znaczy nie przybliży jego mieszkańców do końca okupacji izraelskiej” (s. 13). W tym przypadku należy jednak zauważyć, iż analiza nie może być celem pracy badawczej. Jest zawsze środkiem, który prowadzi do osiągnięcia przyjętego celu pracy. Autorka podkreśliła również w pracy, iż publikacja ma charakter interdyscyplinarny (s. 24). Ta deklaracja znalazła potwierdzenie w treści książki, zwłaszcza przyjętych założeniach badawczych. Jest to niewątpliwie atut, który czyni pracę jeszcze ciekawszą. Zauważalna jest erudycja oraz ekspercka wiedza Autorki.

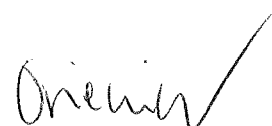
Habilitantka przyjęła następującą hipotezę główną, którą określiła mianem hipotezy podstawowej: „Słabość walki bez przemocy na Zachodnim Brzegu ma przesłanki wewnętrzne, to jest wynika ze słabości samej walki” (s. 13). Chociaż można się domyślać, jakie były intencje Autorki, w moim przekonaniu wyżej cytowana hipoteza główna wymaga doprecyzowania o słabość jakiej walki chodzi. Czy o słabość walki bez przemocy w ogólności, czy o słabość tejże jedynie w ramach analizowanego przypadku. Na stronie 15 Habilitantka przedstawiła drugą hipotezę: „Mimo wielości i regularności działań podejmowanych w wieku XXI, nie przełożyły się one na choćby częściowy sukces” (s. 15). Hipoteza w takim brzmieniu jest bardziej stwierdzeniem faktu aniżeli hipotezą. W moim przekonaniu, też wymagałaby dopracowania lub zmiany.

Pytania badawcze zostały sformułowane prawidłowo. Wśród wykorzystanych metod badawczych, Habilitantka wymieniła krytyczną analizę źródeł, metodę porównawczą, a także elementy analizy decyzyjnej. Wskazała również w tym kontekście wywiad pogłębiony (s. 25). Zabrakło jednak wyraźnego podkreślenia, iż wywiad pogłębiony jest techniką badawczą, a nie metodą badawczą. Także sformułowanie „w pewnym stopniu w pracy sięgnęłam po metody behawioralne...” (s. 27) należy uznać za nieprecyzyjne.

Przeprowadzenie wspomnianych wywiadów należy uznać za duży atut pracy oraz dowód dojrzałości naukowej Autorki. Dr Codogni przeprowadziła „ponad trzydzieści pogłębionych wywiadów niestrukturyzowanych, opartych na wcześniej ustalonym ogólnym scenariuszu rozmowy, który stanowił jedynie listę otwartych pytań, ale nie padały one w sposób ustrukturyzowany” (s. 26). Jej rozmówcami byli przede wszystkim liderzy protestów oraz przedstawiciele palestyńskich organizacji pozarządowych.

Na uznanie zasługuje przedstawiona przez badaczkę analiza stosowanych terminów, zwłaszcza w kontekście użycia takich pojęć jak walka bez przemocy czy opór. Sprecyzowała także główne ograniczenia badawcze. Wymieniła wśród nich, całkiem słusznie, fakt, iż „palestyńska walka bez przemocy trwa nadal” (s. 22). Habilitantka wskazała także, że „największym, świadomym ograniczeniem pola badawczego była decyzja o skupieniu się na wewnętrznych uwarunkowaniach walki bez przemocy oraz pozostawieniu na boku uwarunkowań strukturalnych, zewnętrznych, i do pewnego stopnia wobec tej walki niezależnych” (s. 23). Kolejne ograniczenie, przyjęte przez samą badaczkę, to „przyjęcie założenia, aby konflikt palestyńsko-izraelski potraktować jedynie jako tło przedstawianych wydarzeń” (s. 23). W tym przypadku należy jednak zauważyć, iż pominięcie tego uwarunkowania nie jest możliwe. Nie byłoby palestyńskiej walki bez przemocy, gdyby nie wystąpił konflikt pomiędzy obiema społecznościami. Opór Palestyńczyków motywowany jest presją wywieraną na nich przez władze Izraela. Również dynamika w ramach procesu pokojowego wpływa na zmniejszenie lub zwiększenie częstotliwości działań podejmowanych przez Palestyńczyków oraz na preferowane przez nich formy oporu. Z kolei za duży atut monografii można uznać, iż podjęła się analizy wydarzeń oraz procesów, które występowały w ciągu ostatnich kilkunastu lat (s. 24). Jak słusznie podkreśliła sama Habilitantka, nadal nie opublikowano zbyt wielu opracowań poświęconych palestyńskiej walce bez przemocy we wspomnianym okresie.

We wprowadzeniu dr Codogni przedstawiła przyjętą strukturę pracy. Pierwszy rozdział ma charakter teoretyczny, co odpowiada powszechnie przyjętym standardom, a także potwierdza dojrzałość badawczą Habilitantki. W tej części pracy Autorka przeanalizowała definicje walki bez przemocy, a także właściwe jej ramy teoretyczne, metody, cele, strategie i taktykę. Przedstawiła również przyczyny uczestnictwa w kampaniach bez przemocy oraz źródła sukcesu walki bez przemocy.

Rozdział 2 poświęcony jest ewolucji palestyńskiej walki bez przemocy na Zachodnim Brzegu do lat dziewięćdziesiątych XX wieku, a także okoliczności pojawienia się tak zwanego problemu palestyńskiego. W tym rozdziale Habilitantka skoncentrowała się jednak przede wszystkim na przebiegu i doświadczeniach, wynikających z przebiegu tak zwanej pierwszej intifady (1987-1991).

W rozdziale trzecim scharakteryzowano palestyńską walkę bez przemocy w XXI wieku, ze szczególnym uwzględnieniem takich jej form jak opór kreatywny, opór rodzinny, protesty przeciw murowi i żydowskiemu osadnictwu na Zachodnim Brzegu oraz rozpowszechnianie informacji o protestach.

Ostatni rozdział zawiera analizę pozostałych metod bezprzemocowej walki Palestyńczyków z okupacją i wsparcie z zewnątrz. Autorka przedstawiła Ruch BDS, codzienne formy walki bez przemocy oraz walkę przez kulturę, strajki głodowe w więzieniach oraz wsparcie międzynarodowe dla ww. palestyńskich inicjatyw.

W zakończeniu Habilitantka przedstawiła wnioski, wynikające z przeprowadzonej analizy. Zostały sformułowane prawidłowo i wynikają z treści książki.

Bibliografia jest wyjątkowo obszerna. Praca włożona przez Habilitantkę na etapie kwerendy bibliotecznej oraz analizy źródeł zasługuje na najwyższą ocenę i uznanie. Dr Codogni skorzystała z szeregu publikacji książkowych, publikacji prasowych i komunikatów, raportów i opinii prawnych. Wiele z nich zostało opublikowanych w języku angielskim, a praca nad nimi wymagała dodatkowego nakładu czasu i wysiłku. Bibliografia zawiera również wykaz osób, z którymi Autorka przeprowadziła wywiady pogłębione. Pewnym mankamentem jest brak szerszego wykorzystania dokumentów prawa międzynarodowego publicznego, na przykład, rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ oraz Rady Bezpieczeństwa ONZ. Habilitantka mogła z nich skorzystać zwłaszcza podczas pracy nad drugim rozdziałem książki. Tylko w latach 1967-1989 RB ONZ przyjęła ponad 130 rezolucji dotyczących kwestii palestyńskiej oraz konfliktu bliskowschodniego.

Konstrukcja bibliografii oraz przypisów nie budzą zastrzeżeń. Pozycje wykazane w przypisach zostały również uwzględnione w bibliografii. Praca jest kompletna. Autorka poprawnie stosuje pojęcia naukowe. Język pracy jest ciekawy, a styl wręcz wzorcowy.

* * *

W moim przekonaniu monografia zgłoszona przez dr Codogni jako główne osiągnięcie naukowe odpowiada przyjętym standardom oraz spełnia wymogi stawiane pracom habilitacyjnym. Należy docenić badawczą rzetelność, pracę włożoną na etapie kwerendy i opracowywania źródeł, bardzo ciekawy i oryginalny pomysł badawczy oraz bardzo dobry styl. Poza wartością poznawczą, lektura dostarcza czytelnikowi także wiele przyjemności.

b) Ocena pozostałych osiągnięć naukowych

W okresie po uzyskaniu stopnia doktora w roku 2010, Habilitantka opublikowała łącznie 22 pozycje. W autoreferacie dr Codogni wymieniła łączną liczbę publikacji, nie czyniąc przy tym wyraźnego rozróżnienia, na przykład, ile artykułów w czasopismach naukowych opublikowała przed i po uzyskaniu stopnia doktora (s.9). Te informacje można jednak znaleźć w załączniku nr 4, zawierającym szczegółowy wykaz dorobku naukowego.

Z ww. załącznika wynika, iż dr Codogni, w okresie po 2010 roku, opublikowała łącznie dwie monografie, nie licząc omówionej wcześniej książki wskazanej jako główne osiągnięcie naukowe. Pierwsza z nich ukazała się w 2012 roku („Wybory czerwcowe 1989 r. – u progu przemiany ustrojowej”). Z kolei druga monografia została wydana w 2016 roku („Architektura oddzielenia. Polityka władz Izraela wobec Palestyńczyków mieszkających na Zachodnim Brzegu Jordanu w pierwszych dekadach XXI wieku”). Obie publikacje zostały przygotowane z należytą starannością i również dowodzą dojrzałości badawczej Autorki.

Doktor Codogni napisała siedem artykułów naukowych, z których sześć zostało już opublikowanych, natomiast jeden został przyjęty do druku w czasopiśmie znajdującym się w bazie JCR lub na liście ERIH (*Revue d'études comparatives Est-Ouest*). Trzy spośród ww. publikacji zostały napisane w j. angielskim. Artykuły spełniają podstawowe wymogi stawiane tekstom naukowym i są ważne pod względem naukowym.

Ponadto, Habilitantka opublikowała 12 rozdziałów w pracach zbiorowych, z tego dwa w j. angielskim oraz po jednym w językach francuskim i niemieckim. Wspomniane prace zbiorowe wydane zostały w Polsce, Chinach, Szwajcarii oraz na Węgrzech.

Habilitantka, w swoim autoreferacie, podzieliła wyżej wymienione publikacje w ramach dwóch obszarów badawczych – (1) walka bez przemocy w ujęciu teoretycznym i empirycznym; oraz (2) transformacja polityczna w Polsce w 1989 roku. Wyżej wymienione

7
Oniew

publikacje charakteryzuje interesujące ujęcie wybranych zagadnień oraz rzetelność badawcza.

Liczba cytowań prac dr. Codogni według serwisu Google Scholar: 63. Indeks Hirscha wg Google Scholar h=3.

Habilitantka wykazała udział (z referatem) w ośmiu konferencjach międzynarodowych (w tym w Stanach Zjednoczonych, Niemczech, Republice Czeskiej, Szwecji i na Węgrzech) oraz dziewięciu krajowych.

Chociaż w okresie po uzyskaniu stopnia doktora Paulina Codogni nie kierowała żadnym grantem międzynarodowym lub krajowym, była wykonawcą w trzech grantach międzynarodowych.

Habilitantka wykazała dwie otrzymane nagrody za działalność naukową, w tym jedną zagraniczną (semestralne stypendium International Centre on Nonviolent Conflict w Waszyngtonie, 2013-2014) oraz jedną krajową (Nagroda im. Władysława Pobóga-Malinowskiego, przyznana w 2011 roku przez Instytut Pamięci Narodowej i Instytut Historii PAN za pracę doktorską).

Podsumowując, należy podkreślić, iż Habilitantka spełnia zdecydowaną większość kryteriów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w odniesieniu do oceny osiągnięć naukowo-badawczych.

3. Ocena w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej Habilitantki

W zakresie dorobku organizacyjnego warto wskazać udział dr Codogni w Komitecie międzynarodowej konferencji naukowej, zorganizowanej przez Collegium Civitas w 2014 roku.

Habilitantka była członkinią Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES) w latach 2017-2018; Rady Naukowej Instytutu Studiów Politycznych PAN w latach 2007-2014; oraz Rady Nadzorczej Polskiego Związku Pracodawców Prywatnych Edukacji (2012-2017).

Habilitationka wykazała prowadzenie licznych zajęć dydaktycznych na studiach magisterskich, licencjackich oraz podyplomowych w ramach swojej pracy na Collegium Civitas w Warszawie. Wśród wykładanych przedmiotów znalazły się, między innymi, stosunki międzynarodowe w regionie Bliskiego Wschodu, analiza bieżących wydarzeń międzynarodowych, położenie strategiczne Polski, konflikty i kryzysy międzynarodowe po 1945 roku, dyplomacja kulturalna, International relations in the Middle East (zajęcia prowadzone w j. angielskim). Ponadto, prowadziła seminaria licencjackie oraz magisterskie, zarówno w j. polskim, jak i j. angielskim. Łącznie pełniła funkcje promotora 31 prac magisterskich (w tym 15 w j. angielskim) oraz 30 prac licencjackich (w tym 17 w j. angielskim).

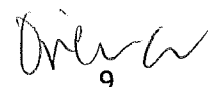
W swoim autoreferacie dr Codogni wykazała również szereg wyjazdów zagranicznych jako profesor wizytujący. W ramach wizyt badawczych przebywała głównie na uczelniach amerykańskich oraz tureckich, a także we Francji oraz na Węgrzech i Litwie. Odbiła też dwa staże badawcze (na Uniwersytecie Betlejemskim oraz Uniwersytecie St. Andrews). Powyższe działania pomogły jej zdobyć nowe doświadczenia oraz umiędzynarodwić własny dorobek naukowy.

W ramach popularyzacji nauki, Habilitationka brała udział w szeregu warsztatów, dyskusji panelowych, udzielała wywiadów do filmów dokumentalnych, a także komentarzy dla radia Tok FM, Programu I Polskiego Radia oraz kanału telewizyjnego TVP Historia. Opracowała również koncepcję warsztatów „Dyplomacja kulturalna w XXI wieku” na zamówienie Instytutu Adama Mickiewicza (2011-2012).

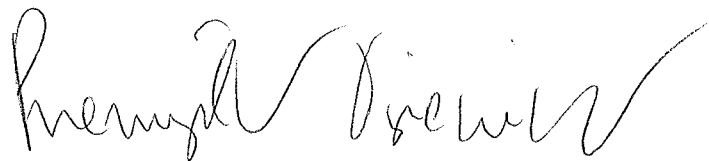
W związku z powyższym należy podkreślić, iż dr Codogni spełnia kryteria wymienione w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w odniesieniu do oceny osiągnięć organizacyjnych, dydaktycznych oraz popularyzatorskich.

4. Wniosek

Podsumowując wszystkie powyższe uwagi pod kątem kryteriów oceny wymienionych w rozporządzeniu ministerialnym, stwierdzam, że dr Paulina Codogni spełnia wymogi ustawy z 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003. nr 65. poz. 595, Dz.U. 2005. nr 164. poz. 1365. Dz.U. 2011. nr 84. poz. 455). Dorobek naukowy Pani doktor oraz aktywność zawodowa innego typu, zarówno

mierzone ilościowo, jak i jakościowo wskazują, że wniosła Ona istotny wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Przemysław Osiewicz'. The signature is fluid and cursive, with a large initial 'P' and a long, sweeping tail.

Prof. UAM dr hab. Przemysław Osiewicz